

MINISTARSTVO GOSPODARSTVA

982

Na temelju članka 32. stavka 2. Zakona o energetskej učinkovitosti (»Narodne novine«, br. 127/2014) uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za zaštitu okoliša, ministar gospodarstva donosi

PRAVILNIK

O UTVRĐIVANJU ZAHTJEVA ZA EKO-DIZAJN PROIZVODA POVEZANIH S ENERGIJOM

PREDMET I PODRUČJE PRIMJENE

Članak 1.

(1) Ovaj Pravilnik uspostavlja okvir za postavljanje zahtjeva Europske unije za eko-dizajn proizvoda povezanih s energijom s ciljem osiguranja slobodnog kretanja tih proizvoda na unutarnjem tržištu.

(2) Ovaj Pravilnik predviđa utvrđivanje zahtjeva koje moraju ispuniti proizvodi povezani s energijom obuhvaćeni provedbenim mjerama, kako bi bili stavljeni na tržište i/ili u uporabu, te pridonosi održivom razvitku povećanjem energetske učinkovitosti i razine zaštite okoliša, dok u isto vrijeme povećava sigurnost opskrbe energijom.

(3) Ovaj Pravilnik se ne primjenjuje na putnička ni teretna prijevozna sredstva.

(4) Ovaj Pravilnik ne dovodi u pitanje zakonodavstvo Europske unije o gospodarenju otpadom i o kemikalijama, uključujući zakonodavstvo Europske unije o fluoriranim stakleničkim plinovima.

(5) Ovim Pravilnikom se u pravni poredak Republike Hrvatske prenose Direktiva 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn proizvoda povezanih s energijom (SL L 285, 31. 10. 2009.) i Direktiva 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o energetskej učinkovitosti, o izmjenama Direktiva 2009/125/EZ i 2010/30/EU i ukidaju Direktiva 2004/8/EZ i 2006/32/EZ (SL L 315, 14. 11. 2012.).

(6) Ovim Pravilnikom se omogućava provedba uredbi Europske komisije koje predstavljaju provedbene mjere za Direktivu 2009/125/EZ za pojedine skupine proizvoda.

TEMELJNI POJMOVI

Članak 2.

U smislu ovog Pravilnika pojedini pojmovi imaju sljedeće značenje:

1. proizvod povezan s energijom je svaki proizvod koji tijekom uporabe utječe na potrošnju energije i koji je stavljen na tržište i/ili u uporabu, uključujući dijelove koji su namijenjeni za ugradnju u proizvode koji su povezani s energijom obuhvaćene ovim Pravilnikom, i koji su stavljeni na tržište ili u uporabu kao pojedinačni dijelovi za krajnje korisnike i čija se ekološka učinkovitost može neovisno ocijeniti;

2. sastavni dijelovi i sklopovi su dijelovi koji su namijenjeni za ugradnju u proizvod, koji nisu stavljeni na tržište i/ili u uporabu kao pojedinačni dijelovi za krajnje korisnike ili čija se ekološka učinkovitost ne može neovisno ocijeniti;

3. provedbene mjere su mjere donesene na temelju ovoga Pravilnika koje utvrđuju zahtjeve za eko-dizajn određenih proizvoda povezanih s energijom ili za njihove ekološke aspekte;

4. stavljanje na tržište znači stavljanje proizvoda na tržište Europske unije po prvi put s ciljem njegove distribucije ili uporabe unutar Europske unije bilo uz naplatu ili besplatno i bez obzira na način prodaje;

5. stavljanje u uporabu znači prvu uporabu proizvoda za njegovu predviđenu namjenu od strane krajnjeg korisnika u Europskoj uniji;

6. proizvođač je fizička ili pravna osoba koja proizvodi proizvode obuhvaćene ovim Pravilnikom i odgovorna je za njihovu sukladnost s ovim Pravilnikom u pogledu njihovog stavljanja na tržište ili u uporabu pod vlastitim imenom proizvođača ili robnim žigom ili za osobnu uporabu proizvođača. U nedostatku proizvođača u skladu s definicijom u prvoj rečenici ili uvoznika u skladu s definicijom u točki 8., svaka fizička ili pravna osoba koja stavlja na tržište i/ili u uporabu proizvode povezane s energijom obuhvaćene ovim Pravilnikom smatra se proizvođačem;

7. ovlašteni zastupnik je svaka fizička ili pravna osoba s poslovnim nastanom u Europskoj uniji koja je dobila pismeni nalog od proizvođača da u njegovo ime obavi sve ili dio obaveza i formalnosti povezano s ovim Pravilnikom;

8. uvoznik je svaka fizička ili pravna osoba s poslovnim nastanom u Europskoj uniji koja stavlja proizvod iz treće zemlje na tržište tijekom svog poslovanja;

9. materijali su svi materijali koji se koriste u životnom ciklusu jednog proizvoda;

10. dizajn proizvoda podrazumijeva skup postupaka kojim se pravni, tehnički, sigurnosni, funkcionalni, tržišni i drugi zahtjevi koje proizvod treba ispunjavati pretvaraju u tehničku specifikaciju za taj proizvod;

11. ekološki aspekt je element ili funkcija proizvoda koji može uzajamno djelovati s okolišem tijekom svojeg životnog ciklusa;

12. utjecaj na okoliš je svaka promjena okoliša koja u cijelosti ili djelomično proizlazi iz proizvoda u njegovom životnom ciklusu;

13. životni ciklus podrazumijeva posljedične i međusobno povezane faze proizvoda od uporabe sirovine do konačnog zbrinjavanja;

14. ponovna uporaba je svaki postupak kojim se proizvodi ili dijelovi koji nisu otpad ponovo upotrebljavaju u istu svrhu za koju su izvorno stvoreni;

15. recikliranje je svaki postupak uporabe, uključujući ponovnu preradu organskog materijala, kojim se otpadni materijali prerađuju u proizvode, materijale ili tvari za izvornu ili drugu svrhu osim uporabe otpada u energetske svrhe, odnosno prerade u materijal koji se koristi kao gorivo ili materijal za zatrpavanje;

16. energetska uporaba podrazumijeva uporabu gorivog otpada kao načina za proizvodnju energije putem izravnog spaljivanja sa ili bez drugog otpada, ali sa iskorištavanjem topline;

17. uporaba podrazumijeva svaki od primjenjivih postupaka sukladno propisu kojim se uređuje gospodarenje otpadom;

18. otpad je svaka tvar ili predmet koji posjednik odbacuje ili namjerava ili mora odbaciti;

19. opasni otpad je svaki otpad koji se smatra opasnim sukladno propisu kojim se uređuje gospodarenje otpadom;

20. ekološki profil podrazumijeva opis, u skladu s provedbenom mjerom koja se primjenjuje na proizvod, unosa i iznosa (npr. materijala, emisija i otpada) povezanih s proizvodom kroz njegov životni ciklus, koji su značajni s gledišta njihovog ekološkog utjecaja i izraženi u fizičkim količinama koje se mogu izmjeriti;

21. ekološka učinkovitost proizvoda podrazumijeva rezultate proizvođačevog upravljanja ekološkim aspektima proizvoda, vidljivih u njegovoj tehničkoj dokumentaciji;

22. poboljšanje ekološke učinkovitosti je postupak poboljšanja ekološke učinkovitosti proizvoda tijekom uzastopnih generacija, iako ne nužno u pogledu svih ekoloških aspekata proizvoda istodobno;

23. eko-dizajn podrazumijeva uključivanje ekoloških aspekata u dizajn proizvoda s ciljem poboljšanja njegove ekološke učinkovitosti kroz njegov cijeli životni ciklus;

24. zahtjev za eko-dizajn je svaki zahtjev u vezi s proizvodom, ili s dizajnom proizvoda, koji je namijenjen poboljšanju njegove ekološke učinkovitosti, ili svaki zahtjev za dostavljanje informacija u pogledu ekoloških aspekata proizvoda;

25. opći zahtjev za eko-dizajn je svaki zahtjev za eko-dizajn koji se temelji na ekološkom profilu cijelog proizvoda, bez zadanih graničnih vrijednosti za posebne ekološke aspekte;

26. poseban zahtjev za eko-dizajn je kvantificirani i izmjeriv zahtjev za eko-dizajn u vezi s posebnim ekološkim aspektom proizvoda, na primjer potrošnje energije za vrijeme uporabe, izračunate za danu jedinicu proizvodne učinkovitosti;

27. usklađena norma je tehnička specifikacija koju je donijelo priznato tijelo za normizaciju prema nalogu Europske komisije (u daljnjem tekstu Komisija), u skladu s Uredbom o postupcima službenog obavješćivanja u području norma, tehničkih propisa te propisa o uslugama informacijskog društva (»Narodne novine« br. 40/2013), za potrebe uspostave europskog zahtjeva, s kojim usklađenost nije obvezna.

STAVLJANJE NA TRŽIŠTE I/ILI STAVLJANJE U UPORABU

Članak 3.

(1) Ministarstvo nadležno za gospodarstvo poduzet će sve odgovarajuće mjere za osiguranje da se proizvodi obuhvaćeni provedbenim mjerama mogu staviti na tržište i/ili u uporabu samo ako su u skladu s ovim mjerama i nose oznaku »CE« u skladu s člankom 5. ovoga Pravilnika.

(2) Nadležno inspekcijsko tijelo provodi nadzor nad tržištem. Nadležno inspekcijsko tijelo u skladu s nadležnostima koja proizlaze iz posebnih propisa koji se odnose na njihov rad, ima ovlasti:

1. tijekom inspekcijskog nadzora provoditi provjere sukladnosti proizvoda u odgovarajućoj mjeri i narediti proizvođaču ili njegovom ovlaštenom zastupniku da povuče nesukladni proizvod s tržišta, u skladu s člankom 7. ovoga Pravilnika,

2. zahtijevati od gospodarskih subjekata stavlja je na raspolaganje svih potrebnih informacija, kao što je utvrđeno u provedbenim mjerama,

3. ukoliko je to potrebno mogu uzeti uzorke proizvoda i dati na ispitivanje stručnoj ustanovi.

(3) Ministarstvo nadležno za gospodarstvo obavijestit će Komisiju o rezultatima nadzora nad tržištem.

(4) Potrošači i drugi zainteresirani gospodarski subjekti mogu podnijeti svoja zapažanja o sukladnosti proizvoda nadležnom inspekcijskom tijelu koje će provjeriti prijavu i o rezultatima obavijestiti ministarstvo nadležno za gospodarstvo.

ODGOVORNOSTI UVOZNIKA

Članak 4.

Ako proizvođač nema poslovni nastan niti ovlaštenog zastupnika u Europskoj uniji, uvoznik je dužan:

1. osigurati da je proizvod koji je stavljen na tržište i/ili u uporabu u skladu s ovim Pravilnikom i primjenjivom provedbenom mjerom,

2. čuvati i dati na raspolaganje EU Izjavu o sukladnosti i tehničku dokumentaciju.

OZNAČIVANJE I EU IZJAVA O SUKLADNOSTI

Članak 5

(1) Prije nego se proizvod povezan s energijom obuhvaćen provedbenim mjerama stavi na tržište i/ili stavi u uporabu, pričvršćuje se oznaka sukladnosti »CE« i izdaje EU Izjava o sukladnosti, čime proizvođač ili njegov ovlašteni zastupnik jamči i izjavljuje da je proizvod povezan s energijom u skladu s odgovarajućim odredbama primjenjive provedbene mjere.

(2) Oznaka sukladnosti »CE« sastoji se od početnih slova »CE« kako je prikazano u Prilogu III. ovoga Pravilnika.

(3) EU Izjava o sukladnosti sadrži elemente navedene u Prilogu VI. ovoga Pravilnika i poziva se na odgovarajuću provedbenu mjeru.

(4) Zabranjuje se označivanje proizvoda povezanog s energijom znakovima koji mogu dovesti u zabludu korisnike što se tiče značenja ili oblika oznake »CE«.

(5) Podaci koji se dostavljaju na temelju Priloga I. dijela 2. moraju biti na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu, kad proizvod stigne do krajnjeg korisnika.

(6) Podaci iz stavka 5. ovoga članka, osim na hrvatskom jeziku mogu biti i na jednom ili više drugih službenih jezika Europske unije.

SLOBODA KRETANJA

Članak 6.

(1) Temeljeno na zahtjevima za eko-dizajn koji se odnosi na one parametre eko-dizajna iz Priloga I. dijela 1. na koje se primjenjuje određena provedbena mjera, neće se zabraniti, ograničavati ili spriječiti stavljanje na tržište i/ili u uporabu proizvod koji je u skladu sa svim odgovarajućim odredbama primjenjive provedbene mjere i nosi oznaku »CE« u skladu s člankom 5. ovoga Pravilnika.

(2) Odredba iz stavka 1. ovoga članka se primjenjuje ne dovodeći u pitanje zahtjeve za energetska svojstva i zahtjeve sustava koji su utvrđeni u Tehničkom propisu o racionalnoj uporabi energije i toplinskoj zaštiti u zgradama u skladu s člankom 4. stavkom 1. i člankom 8. Direktive 2010/31/EU.

(3) Temeljeno na zahtjevima za eko-dizajn koji se odnosi na one parametre eko-dizajna iz Priloga I. dijela 1., neće se zabraniti, ograničavati ili spriječiti stavljanje na tržište i/ili stavljanje u uporabu proizvoda koji nose oznaku »CE« u skladu s člankom 5. za koje primjenjiva provedbena mjera navodi da zahtjev za eko-dizajn nije potreban.

(4) Neće se spriječiti prikazivanje, na primjer na sajmovima, izložbama i izlaganjima, proizvoda koji nisu sukladni odredbama primjenjive provedbene mjere, pod uvjetom da postoji vidljiva naznaka da se oni ne mogu staviti na tržište i/ili u uporabu dok se ne usklade.

ZAŠTITNA KLAUZULA

Članak 7.

(1) Ako nadležno inspekcijsko tijelo utvrdi da proizvod koji nosi oznaku »CE« iz članka 5. ovoga Pravilnika i koji se koristi u skladu s njegovom namijenjenom uporabom ne zadovoljava odgovarajuće odredbe na koje se primjenjuju određene provedbene mjere, proizvođač ili njegov ovlašteni zastupnik imaju obvezu uskladiti proizvod s odredbama primjenjive provedbene mjere i/ili s oznakom »CE«. Kada rezultati ispitivanja pokažu da je proizvod nesukladan, nadležno inspekcijsko tijelo poduzima potrebne mjere te ovisno o težini neusklađenosti,

može rješenjem privremeno zabraniti stavljanje proizvoda na tržište dok se ne utvrdi sukladnost. Ako se nesukladnost proizvoda ne otkloni u određenom roku, nadležno inspekcijsko tijelo donosi rješenje kojim ograničava ili zabranjuje stavljanje na tržište i/ili u uporabu tog proizvoda ili naređuje da se povuče s tržišta.

(2) Svako rješenje nadležnog inspekcijskog tijela na temelju ovoga Pravilnika kojim se ograničava ili zabranjuje stavljanje na tržište i/ili u uporabu proizvoda navodi razloge na kojima se temelji. Takva odluka se odmah priopćava gospodarskom subjektu u pitanju, koji će u isto vrijeme biti obaviješten o pravnim lijekovima koji su na raspolaganju u skladu sa zakonima na snazi u toj državi članici i vremenskim rokovima kojima podliježu takvi pravni lijekovi.

(3) Ministarstvo nadležno za gospodarstvo odmah obavješćuje Komisiju i druge države članice o svakoj odluci iz stavka 1., navodeći razloge za to, i posebno, je li do nesukladnosti došlo radi:

1. nemogućnosti zadovoljavanja zahtjeva primjenjive provedbene mjere;

2. nepravilne primjene usklađenih normi iz članka 10. stavka 2.;

3. nedostataka u usklađenim normama iz članka 10. stavka 2.;

(4) Ministarstvo nadležno za gospodarstvo poduzima potrebne mjere kojima jamči povjerljivost u pogledu informacija koje su dostavljene tijekom postupka iz stavka 1. ovoga članka, ako je opravdano.

(5) Odluke koje ministarstvo nadležno za gospodarstvo donosi na temelju ovoga članka objavljuju se na transparentan način.

OCJENJIVANJE SUKLADNOSTI

Članak 8.

(1) Prije stavljanja proizvoda obuhvaćenog provedbenim mjerama na tržište i/ili stavljanja takvog proizvoda u uporabu, proizvođač ili njegov ovlašten zastupnik osiguravaju da je obavljeno ocjenjivanje sukladnosti proizvoda sa svim odgovarajućim zahtjevima primjenjive provedbene mjere.

(2) Postupci za ocjenjivanje sukladnosti utvrđuju se provedbenim mjerama i ostavljaju proizvođačima izbor između unutarnje kontrole dizajna navedene u Prilogu IV. ovoga Pravilnika i sustava upravljanja navedenog u Prilogu V. ovoga Pravilnika. Kad je propisno opravdan i razmjeran riziku, postupak ocjenjivanja sukladnosti određuje se među relevantnim modulima, kako je opisano u Prilogu II. Odluci br. 768/2008/EZ. Ako nadležno inspekcijsko tijelo ima osnovanu sumnju da je proizvod nesukladan ono će na temelju ocjene rizika poduzeti pravovremene korektivne mjere. Ako je proizvod koji je obuhvaćen provedbenim mjerama dizajnirala organizacija registrirana u skladu s Uredbom (EZ) br. 1221/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o dobrovoljnom sudjelovanju organizacija u sustavu upravljanja okolišem i neovisnog ocjenjivanja Zajednice (EMAS) te stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 761/2001 i Odluka Komisije 2001/681/EZ i 2006/193/EZ (SL L 342, 22. 12. 2009.)« i funkcija dizajna je uključena unutar opsega te registracije, pretpostavlja se da sustav upravljanja te organizacije zadovoljava zahtjeve Priloga V. ovoga Pravilnika. Ako je proizvod koji je obuhvaćen provedbenim mjerama oblikovala organizacija koja ima sustav upravljanja koji uključuje funkciju dizajna proizvoda koji se primjenjuje u skladu s usklađenim normama čiji su referentni brojevi objavljeni u Službenom listu Europske unije, pretpostavlja se da taj sustav upravljanja zadovoljava odgovarajuće zahtjeve Priloga V.

(3) Nakon stavljanja proizvoda koji je obuhvaćen provedbenim mjerama na tržište ili u uporabu, proizvođač ili njegov ovlašten zastupnik čuva odgovarajuće dokumente u vezi postupka ocjenjivanja sukladnosti i izdanih izjava o sukladnosti radi stavljanja na raspolaganje nadležnom inspekcijskom tijelu u razdoblju od 10 godina nakon što je zadnji od tih proizvoda proizveden. Odgovarajući dokumenti stavljaju se na raspolaganje u roku od 10 dana od primanja zahtjeva od strane nadležnog inspekcijskog tijela.

(4) Dokumenti koji se odnose na postupke ocjenjivanja sukladnosti i EU izjava o sukladnosti iz članka 5. izrađuju se na hrvatskom jeziku te ukoliko je potrebno i na jednom od službenih jezika institucija Europske unije.

PRETPOSTAVKA O SUKLADNOSTI